

BEWAAR HET PAND

Uitgave tot bevordering van de handhaving der oude Gereformeerde beginselen

verschijnt eens in de veertien dagen

Kommissie van redactie

Ds. M. Baan, Zeist; Ds. G. Blom, Meerkkerk; Ds. R. Kok, Ameide; Ds. H. van Leeuwen, Rotterdam-West; Ds. C. Smits, Sliedrecht-Centrum; Ds. D. Slagboom, Dordrecht-Centrum; J. van Heteren, Sliedrecht-Centrum en Joh. van der Lee, Alphen aan den Rijn.

Redactie:

Ds. G. Blom, Prinses Marijkeweg 17, Meerkkerk. Telefoon 01837-357

Administratie:

Joh. van der Lee, Van Eeghenstraat 14, Alphen aan den Rijn, tel. 01720-3814, postrekening 704350, t.n.v. de administrateur van „Bewaar het pand” te Alphen aan den Rijn.

Abonnementsprijs f 6,— per jaar. Abonnementsprijs voor de Verenigde Staten en voor Canada 3 dollar per jaar.

Advertenties f 0,20 per m.m. Bij kontrakt korting.

MEDITATIE

DE LOF VAN DE BRUIDEGOM OP DE BRUID

2.

Zie, gij zijt schoon, Mijn vriendin.

Hooglied 1 · 15a

Wie kan beter zeggen wie de bruid van Christus is, dan Hij, de ziele-Bruidegom Zelf? Het is dan ook volle waarheid, wat Hij van haar getuigt, nl. dat zij schoon en lieflijk is in Zijn oog, al wordt zij ook dikwijls verlegen onder deze lofbetuiging van Hem aan haar, daar zij, *in* en *bij* zichzelf, vaak het tegendeel ontdekt.

Bruid, is u het vuil der zonde, dat u nog aankleeft, tot diepe smart? Zucht gij het voor Hem wel eens uit: „Heere, wanneer zal mijn schoonheid eens volkomen zijn, zodat ik zonder vlek en rimpel voor U zal staan?” Het heimwee wordt door Gods volk gekend, dat zij verlangen in volmaaktheid voor Hem zonder zonde te leven. Verheerlijkt gij Hem in een leven der heiligmaking? Heeft Christus een gestalte in uw leven, zodat de Koning lust aan uw schoonheid heeft? Die schoonheid bij u moet toch strekken tot eer, roem en kroon van uw Bruidegom, daar Hij u toch zo duur kocht. De schoonheid, die Hij Zijn bruid geeft, is onvergankelijk. Vriendin van Jezus, zoek er veel in te schitteren, door Zijn genade-bediening, tot Zijn eer en u tot troost. Ja, daartoe moet gij u dikwijls baden, in het geloof, in het bloedbad van de Bloed-Bruidegom. Want Zijn bloed is het rechte middel tot reiniging tot geestelijke schoonheid. Daarin is toch de fontein geopend tegen de zonde en onreinheid. Zoek dan veel te leven in de gemeenschap van Hem in Zijn bloed door de Geest des geloofs. Zo zult gij in zulk een gestalte in schoonheid tot sieraad van uw Koning uw weg gaan. Al dat schoon kan alleen beleefd in geloofsgemeenschap met Hem uit de Heilige Geest. Zo zal Hij u leiden naar het paleis boven in de voltrekking van het volle huwelijk in de trouwzaal des hemels. Daar stelt Hij toch Zijn bruid de Vader voor, zonder vlek en rimpel. Daar wordt uw geestelijk schoon van beneden, dat hier nog gebrekvol was, tot volmaakte schoonheid.

Mocht het veel in heimwee uitgezucht: „O, hemelse trouwdag, kom ras”. Daar dan, als de hemelkoningin van de Zielekoning, door Zijn Goddelijk oog belonkt, weer ten volle in schoonheid pralen. Zo zult gij uw Koning in Zijn schoonheid zien, en u in Hem verlustigen. En gij, gans overstraald en doorstraald met Zijn Goddelijk schoon, zijn tot glorie van uw Koning. Dan zal Hij het in eeuwige verlustiging in u, om Zijn genade aan u verheerlijkt, betuigen: „Zie, gij zijt schoon, geheel zijt gij schoon, Mijn vriendin!”

Wat lieflijk vloeien hier de woorden van de lippen van de Bruidegom tot Zijn bruid: „Zie, gij zijt schoon”. Dan moet hier gelet op de geheel *eenzijdige* liefde van de Bruidegom tot

Zijn bruid. Dit komt uit in de lieflijke benaming, die Hij er aan toevoegt: „*Mijn vriendin*”. Hij noemt haar ook wel: „*Mijn liefste*”. De liefde, waarmee Hij haar liefheeft, is een *eenzijdige*. Want zij was in haarzelf, vanwege haar val in Adam, niet alleen *liefdeloos*, doch zelfs vol *vijandschap*. Hij heeft haar eerst liefgehad. „Mijn vriendin”, is een benaming, die Hij meermalen van haar bezigt in het Hooglied.

Echter, dit is geen algemene naam, doch een naam, die de allerinnigste uitdrukking is van de gemeenschap van Hem met haar en van haar met Hem, uit kracht van de geestelijke ondertrouw in gerechtigheid en geloof. De Bruidegom Jezus bestaat in Zijn mensheid haar in den bloede. Hij is haar *Bloedvriend*, haar *Nabestaande*. Hij verscheen in haar vlees. Bethlehem! Zij is Zijn bruid in de band des geloofs en der liefde, gelegd door de Heilige Geest. Hij had haar lief, eer er nog enige beminnelijkheid in haar was. Zij is verkoren in eeuwige liefde. Toen zij nog lag in haar *liefdeloosheid* en *vijandschap*, kwam Hij tot haar met het aanbod Zijner liefde. Nooit zou zij naar Hem gevraagd hebben, als Hij niet de Eerste was geweest.

O, wie zal het naar waarde kunnen aanbid-den, dat haar liefdeloosheid, haar vijandschap Zijn liefde niet in de weg stond, dat Hij Zijn hart zó op haar gezet heeft om haar, met Zijn bloed, uit die staat van liefdeloosheid, vijandschap, zonde en dood los te kopen. Dat Hij daartoe mens werd, in het vlees verscheen, onzer één werd, uitgenomen de zonde. Dat Hij, in zelfopofferende liefde, de weg ging van de kribbe tot het kruis, Zich zo diep vernederde. Jezus' liefde tot Zijn bruid is zonder enige oorzaak bij de mens. Niets is er in haar waarom Hij haar zou beminnen; juist het tegendeel. Hij heeft haar reeds liefgehad toen

zij nog in haar zonde staat lag. Hier kan alleen het eeuwig welbehagen geroemd, waaruit Jezus als Borg ook opkomt en waar de engelen van zongen. Zij krijgt Hem, als vrucht van Zijn liefde tot haar, ook lief. „*Mijn vriendin!*” Zij noemt Hem in hartelijke wederliefde: „*Mijn Vriend*”. Nu is er wel veel, dat die liefdeband weer tracht te verstoren. Wat al verzoeken door satan, wereld en eigen zondig vlees. Gewis, als zij zelf dat liefdeleven onderhouden moest, was het nog hopeloos verloren. Al was het maar alleen haar *inklevende verdorvenheid*. Echter, de Heere Zelf waakt over haar genadestaat. Hij onderhoudt het liefdeleven tussen Hem en haar, uit genade gelegd. Struikelt zij in het standelijk leven al eens, daarom verlaat Hij haar niet, al houdt Hij dan soms Zijn liefdesuitlatingen in. Hij blijft Dezelfde! Wel kunnen de bestrijdingen fel zijn, zo de duivel in helse haat deze liefdeharten weer vaneen tracht te scheiden. Zeker, hij weet, dat hij Jezus in Zijn liefde tot de bruid niet teniet kan doen. Toch kan hij het nooit laten de pijnlijke verwijten aangaande de liefdestrouw van Jezus tot de bruid in het hart te slingeren. De snoodste vloeken werpt hij soms in het hart.

Wat worden in zulke helse aanvechtingen bange tijden *doorleefd*. Wat kermt dan soms Jezus' vriendin, als zij dan Zijn liefdesuitlatingen moet missen, of Hij wel ooit weer terug zal keren *in* en *met* Zijn liefde tot haar. Dat wenen is dan toch een bewijs, dat er diep in haar hart toch liefde tot Hem woont. Die liefde raakt dan weer aan het wenen, in het gemis van Zijn liefdesuitlatingen. De verzoeking van de duivel en de wereld kan soms in *heftige* mate tot de ziel komen. Doch deze kan ook *listig* over haar komen, in de aanvang haast ongemerkt. Eén zondige gedachte komt binnen sluipen en wordt door het vlees even in zoetheid overdacht, getroeteld. Verstoord is het liefdeverkeer met Hem. Want dit ligt zo teer. Eén zondige begeerte komt om vervulling vragen. En de oude mens, het zondig vlees, willicht deze in. O, bedroefd heeft ze weer de liefde van haar Zielevriend. Gelukkig als het niet tot verder afwijken komt. En Hij de gebroken gemeenschap weer herstelt. Kent gij iets van deze strijd? Of is het voor u nog vreemde taal? Hij bedele u Zelf met het liefdeleven met Hem door Geestesarbeid.

v. Doorn

De Pelgrimsreis is voor Oud en Jong

18.

Nu wordt de pelgrim in een kamer geleid, waar iemand van zijn legerstede opstond. En terwijl hij zich aankleedde, beefde en rilde hij. Als vanzelf rijst de vraag: „Waarom beeft deze man zo?” Is hij ziek of vloeit dat voort uit de gebreken van de ouderdom?

Van een ziekte of ouderdom kan hier niet gesproken worden. Maar daar heeft iets plaats gehad in zijn slaap, waarbij het gewone en alledaagse leven in het niet verdween.

Maar al beeft en rilt deze man, zo is hij des-

niettemin nog wel in staat ons te vertellen wat daarvan de oorzaak is. Wat hij dan ook wel wil doen en doet op verzoek van Uitlegger. Vervuld met de ernst van de zaak begon hij aldus te vertellen: „Deze nacht had ik in mijn slaap een droom. Ik zag de hemel zwart worden en ik hoorde het gerommel van de donder, terwijl felle bliksemstralen de lucht doorklieften en een dodelijke angst zich van mij meester maakte. En in mijn droom zag ik opwaarts en bespeurde dat de wolkenmassa

VAN DE ADMINISTRATIE

Mijn hartelijke dank aan hen, die mij de gevraagde adressen toezonden, zodat de administratie van ons blad weer kon worden verbeterd. Tevens doen wij het vriendelijke verzoek om adreswijzigingen zo spoedig mogelijk door te geven, wat ons veel onaangenaamheden bespaart. Sinds de laatste verantwoording (24 nov. jl.) ontvingen wij aan giften en overbetalingen f 177,50, w.o. via Ds. Slagboom uit 's-Gravenzande f 100,- en 2 giften (als dankdaggiften) van f 40,- en f 25,-. Voor dat alles onze hartelijke dank en bij den voortduur willen wij ook de financiële zijde blijven aanbevelen.

En voorts voldeden nog niet allen aan ons verzoek om het verschuldigde abonnementsgeld over de 1e jaargang per giro of postwissel over te maken. Laat niemand achterblijven met het oog vooral op de hoge inkassokosten van de P.T.T. Van een abonnee uit E. ontving ik drie nieuwe abonnees, waar wij zeer erkentelijk voor zijn. Wij voegen de wens hierbij, dat dit voorbeeld veel navolging moge vinden, alles ten voordele van ons blad. Ons gironummer is 704350, t.n.v. de Administratie „Bewaar het Pand”, te Alphen aan de Rijn, Van Eeghenstraat 14.

v.d.L.

steeds dikker en dreigender werd. Daarop hoorde ik het geluid van een bazuin en op de wolken zag ik een Man, omringd door duizenden heilige engelen. Zij schitterden allen als het licht van de zón en de hemelen hadden een gloed als van vuur. Toen hoorde ik een stem weerklinken: „Staat op, gij doden en komtten oordeel!” En terstond scheurden de rotsen, de graven werden geopend en de doden kwamen daaruit tevoorschijn. Sommigen waren buitengewoon verblijd en zagen naar de hemel, anderen trachtten zich te verschuilen onder de bergen”.

Zie, de wederkomst van Christus, het staan voor de Rechter van hemel en aarde is hem getoond als de grote werkelijkheid, waarin wij eenmaal zullen gesteld worden. Wie beseft wat deze man in zijn droom doorleefd heeft, kan het zich indenken dat hij beeft en rilt. Hij doorleefde het niet massaal, maar persoonlijk, het raakt *hem*. Laat toch de wederkomst van Christus, zoals Hij vanuit de Schrift al komende is, op uw hart en leven inwerken. Want de dag van Zijn wederkomst is de grote dag des gericht. Wij hebben Hem als een Rechter uit de hemel te verwachten.

Hoor maar: „Daarop zag ik hoe Hij, Die op de wolken zat, het boek opende en gebood dat alle mensen vóór Hem zouden verschijnen. Nu bleef er als een vlamme vuurs, die scheiding maakte tussen Hem en allen, die vóór Hem verschenen, als tussen de rechter en de beschuldigten voor de rechterstoel. En ik hoorde Hem, Die op de wolken zat zeggen tot degenen, die Hem omringden: „Vergadert eerst de stoppelen, het kaf en het onkruid en werpt ze in de poel des vuurs!” En op hetzelfde ogenblik opende zich vlak bij de plaats waar ik stond, een bodemloze put en daaruit stegen op dikke rookkolommen en vurige kolen en dat alles ging vergezeld van afgrijzelijke geluiden. En nu hoorde men dezelfde stem tot de wachters zeggen: „Brenge de tarwe tezamen in Mijn schuur!” Toen zag ik hoe talloos velen werden opgenomen in de wolken, terwijl ik werd achtergelaten! Ik trachtte mij te verbergen, maar het was mij onmogelijk, want Hij, Die op de wolken zat, hield de ogen op mij gevestigd. Mijn zonden kwamen mij voor de geest en mijn geweten beschuldigde mij. Toen ontwaakte ik”.

Niet alleen het boek van Gods alwetendheid werd geopend, maar ook dat van het geweten. Gods stedehouderes, zijn consciëntie getuigden tegen hem.

In het geweten gaat het om ons weten. De Heere heeft deze man niet laten voortleven in de duisternis der onwetendheid. Hij was gesteld onder het licht van het Evangelie. En nu werd hij door zijn geweten beschuldigd, daar hij het weten van de dag des gericht, het komen van de Heere op de wolken des hemels, niet ter harte genomen had.

Ons geweten zegt ons dat wij met al ons weten van de dingen der eeuwigheid verantwoordelijk staan tegenover de Heere. Daarop kan niet één woord van verontschuldiging worden ingebracht. Op de vraag: „Maar waarom werd gij zo beangstigd door dit gezicht?” heeft de man geantwoord: „Wel, ik meende

dat de dag des oordeels was gekomen en dat ik niet bereid was. Maar wat mij het meest schrik aanjoeg was, dat de engelen er zo velen verzamelden en mij alleen lieten staan, terwijl de hel zich opende vlak bij de plaats waar ik stond. En mijn geweten verontrustte mij ook en het was mij, als hield de Rechter voortdurend Zijn oog op mij gevestigd en als liet Hij de blik vol verontwaardiging op mij rusten!”

De Heere laat ons bij het licht van Zijn Woord blikken in de hel en in het vuur van Zijn verbolgenheid. Vol verontwaardiging liet de Rechter Zijn blik op hem rusten. Verontwaardigd vanwege zijn ongehoorzaamheid en zorgeloosheid.

Met een vlammend vuur zal de Heere wraak doen over degenen, die het Evangelie van onze Heere Jezus Christus niet gehoorzaam zijn. Zijn welmenend en dringend roepen tot bekering werd niet ter harte genomen. De Heere had hem gesteld onder de majesteit van Zijn Woord, gearbeid aan zijn ziel, maar de grote zaligheid, die hem gepredikt is, werd door hem veracht.

De man was niet bereid om in te gaan, had geen bruiloftskleed. En hij wist, dat het bruiloftskleed der vernieuwing, der bekering en der verzoening niet gemist kon worden. Maar gelukkig, hij is nog in het heden der genade, de tijd der voorbereiding voor de eeuwigheid is hem nog niet afgesneden. Op deze bange nacht is nog een morgenstond van goedertierenheid aangebroken. Laat ons dan toch letten op het geluk dergenen, die mogen ingaan om altijd bij de Heere te zijn. Wil het overdenken en ter harte nemen, opdat wij door het gewicht der zaak op onze knieën gedrukt werden om tot de Heere te smeken om ontferming. De Heere wil er om gevraagd worden. Hij wacht nog om ons genadig te zijn, wij leven nog in het heden der genade. Hij wil ons nog bijeen vergaderen gelijkwerwijs een hen haar kiekens bijeen vergadert.

Op de vraag: „Hebt gij dit alles begrepen?” heeft de pelgrim geantwoord: „Ja, en mijn ziel is er door vervuld met hoop en vrees”.

Enerzijds is hij vervuld met hoop en anderzijds met vrees. Met hoop is hij vervuld daar hij tot roem van Gods genade mocht gaan door de enge poort. Door Gods goedertierenheid is hij tot bekering gekomen. En in die goedertierenheid heeft hij iets van Gods vergevende liefde in Christus mogen smaken. Al hadden de discipelen Christus nog niet omhelsd in Zijn algenoegzame offerande, zo mochten zij als bruiloftskinderen toch al iets van de hemelvreugde smaken in het hart. Deze levende hoop was in zijn hart soms ook een levendige hoop bij het smaken van het hemelleven. Maar daarom was het nog niet een gegronde hoop. Dat duurde net zo lang als de smaak van Gods goedertierenheid in zijn hart was, en dan werd hij weer vervuld met vrees vanwege het besef nog te staan voor eigen rekening. En dan had hij soms veel meer vrees dan hoop. De vrees van niet in te kunnen gaan, van bedrogen uit te zullen komen, woog hem heel zwaar. Dat deed hem dan des te meer smeken om het waarmakende werk van de Heilige Geest.

En dat alles diende hem tot een spoorslag op de weg, die hij had te gaan. Uitlegger wil niet dat hij zal blijven staan tussen hoop en vrees. Zijn hoop moet gegrond, gefundeerd worden in de enige en algenoegzame offerande van Jezus Christus. Gegrond worden op de Rotssteen, Wiens werk volkomen is.

A.

R. Kok

Naar de CATECHISATIE

16.

d. Het gezag van de Heilige Schrift.

We keren met onze lessen weer terug naar de les over de Bijbel. Wat breder hebben we besproken de leer van de inspiratie der Heilige Schrift in verband met de moderne Schriftkritiek, die zich nu zo verderfelij~~k~~ laat gelden.

Wat beleven we een gevaarlijke tijd. We spraken dezer dagen een jonge vriend, Chr. Ger., die rustig uitging van de gedachte: het komt niet op de ECHTHEID van de Bijbel aan, maar op de waarheid van de Bijbel. Dit is zuiver de moderne opvatting naar Bultmans theorieën ten deze (het gaat om de boodschap Gods ACHTER de feiten). Een zekere Drs. Gilhuis schrijft: „Natuurlijk neem ik aan, dat de Heere die slang kan laten spreken, dat Hij de mond van die ezelin kan openen en dat Hij Jona in die vis kan bergen. Maar of Hij dat hier beslist zó letterlijk bedoelde om Zijn openbaring: Zijn weg naar de mens kenbaar te maken, dat weet ik niet”.

Doorgeredeneerd is dit dus ook: de Heere Jezus kan uit de maagd Maria geboren zijn enz.

Hier wordt dus duidelijk het HISTORISCH GEZAG van de Bijbel aangetast, het: „een stellig weten of kennis, waardoor ik alles voor waarachtig houde, dat ons God in Zijn Woord geopenbaard heeft”, Heidelb. Cat. Zondag 7. Wij belijden en houden vast aan het GODDELIJK GEZAG van de Heilige Schrift, d.i. dat de gehele Schrift rechtstreeks van God gegeven is en dat al haar boeken heilig en kanoniek zijn, d.w.z. onfeilbaar richtsnoer zijn voor geloof en leven krachtens de bijzondere inspiratie van de Heilige Geest.

„Gezag” is: te-zeggen-hebben. God alleen is de absolute Soeverein. „Zo zegt de Heere”. „Daar staat geschreven”. „Want de profetie is voortijds niet voortgebracht door de wil eens mensen, maar de heilige mensen Gods, van de Heilige Geest gedreven zijnde, hebben ze gesproken”, 2 Petr. 1 : 21. „Al de Schrift is van God ingegeven”, 2 Tim. 3 : 16a.

Schoon beschrijft onze Nederlandse Geloofsbelijdenis dit Goddelijk gezag in artikel 5: „Al deze boeken alleen ontvangen wij voor heilig en kanoniek om ons geloof daarnaar te reguleren, daarop te gronden en daarmee te bevestigen. En wij geloven zonder enige twijfeling al wat daarin begrepen is; en dat niet zo zeer omdat ze de kerk aanneemt en voor zodanige houdt, maar inzonderheid omdat ons de Heilige Geest getuigenis geeft in onze harten, dat zij van God zijn, en dewijl zij ook het bewijs van die bij zichzelf hebben, merkt de blinden zelf tasten kunnen, dat de dingen, die daarin voorzeggd zijn, geschieden”. Wat blijkt nu heel duidelijk uit deze omschrijving?

Wel, dat niet de mensen, niet de kerk uitmaakt en vaststelt, dat de Bijbel Goddelijk gezag heeft, maar dat de Heilige Schrift dit gezag in haarzelf draagt. „Zo zegt de Heere”. En: „Indien iemand tot deze dingen toedoet, God zal over hem toedoen de plagen, die in dit boek geschreven zijn; en indien iemand afdoet van de woorden des books dezer profetie, God zal zijn deel afdoen uit het boek des levens en uit hetgeen in dit boek geschreven is”, Openb. 22 : 18 en 19. Dit geldt ook heel de Schrift. Bij de uitdrukking „ontvangen wij” moeten we allereerst noodzakelijk stilstaan. Want hieraan is een zeer gewichtige zaak verbonden, zoals we reeds opmerkten, namelijk: dat niet de kerk het gezag der Schrift vast heeft te stellen; dan zou zij zich boven de Heilige Schrift stellen. En dit doet de roomse kerk! Onze belijdenis zegt: de kerk ontvangt deze boeken voor heilig en kanoniek. De roomse kerk stelt zelf haar leer vast. Zij stelt zich namelijk boven de Schrift. Wat de kerk zegt, is alleen beslissend. Het „alzo zegt de kerk” is gelijk aan: „alzo zegt de HEERE”.

De uitspraak van de paus (ex cathedra) als bekrachtiging van de vaststelling der leer, is onfeilbaar.

Rome zegt, dat aan de Reformatie juist ontbreekt het definitieve, absolute, alle-twijfel-uitbannende laatste woord. Zij mist de instantie, die met werkelijk beslissende volmacht durft te zeggen: „causa finita est”, d.i.: „de zaak is beslist” (Een uitdrukking bij de beslissing inzake de veroordeling van de pelagiaanse dwalingen).

Dit beslissende woord meent Rome wel te bezitten. In het onherroepelijke van de uitspraak der kerk, van haar beslissing inzake de leer ligt de absolute waarborg voor de volkomen

zekerheid voor al haar leden. Daarin ligt haar vastheid en kracht, haar zegeningen voor deze verwarde wereld. Wie dit absolute gezag der kerk miskent, ondergraaft alle zekerheid. Daarom is die zekerheid, welke in de onherroepelijke uitspraak der kerk gewaarborgd en verankerd ligt, zo geruststellend voor al haar leden.

Ja, dit lijkt wel erg geruststellend voor de leden der kerk. Het komt tenslotte hierop neer: als je nu maar gelooft wat de kerk zegt, dan ben je klaar. Feitelijk is het dan zo: de kerk gelooft voor je. Vandaar vaak de grote onkunde bij de roomsen ten aanzien van de kennis der Schrift.

„Geruststellend”. Maar ach, welk een misleiding!

Moet de kerk dan geen gezag dragen? Ongetwijfeld. Maar geen gezag dat zich boven de Heilige Schrift stelt, doch onder de Schrift. De kerk heeft het onfeilbaar gezag der Schrift te eerbiedigen en te laten spreken: het „zo zegt de Heere!”

Eén van de grote zonden der kerk is: de grote

verslapping in haar dure roeping „pilaar en vastigheid der waarheid” te zijn; Gods Woord zuiver, onveranderlijk door te geven. Dit was de kracht van de Reformatie en dit raakt het waarachtig welzijn der mensen, het enige betrouwbare steunpunt in deze verwarde wereld!

Wanneer de echtheid en de waarheid van de Bijbel worden miskend op grove manier door de moderne Schriftkritiek, en wanneer de waarheid der Schrift wordt verzwakt en verdoezeld op verfijnde manier door verzwakte, aan de geest des tijds aangepaste Bijbelvertalingen, door het verwaarlozen of verzwijgen van de klare stem van Gods Woord in zijn waarschuwingen, vermaningen, in zijn ernstige oproep tot verootmoediging, tot waarachtige bekering, tot een dienen van God „in geest en waarheid” met absolute verzaking van al wat uit de mens en uit het vlees is, ach, wat blijft er dan over van „zekerheid”, van wezenlijke „troost” en „vrede”? Alleen eigenwillige godsdienst; een valse vrede.

R'dam-W.

v. L.

Gods Woord en het gezin

Onderwijs in het gezin.

Het valt niet mee om voor het onderwijs in het gezin praktische wenken te geven. Allereerst omdat de gezinsomstandigheden van het ene gezin nu eenmaal anders zijn dan die van het andere. In een gezin, waar de vader de gehele week niet thuis is, liggen de zaken toch weer anders dan in een gezin, waar men drie maal per dag ook met de kinderen rondom de tafel gezeten is. In de tweede plaats, omdat het gevaar van een „wettische” regeling hier vaker aanwezig is. Wie er b.v. vanuit gaat, dat bij iedere maaltijd aan tafel een heel hoofdstuk uit Gods Woord gelezen moet worden en dit doorvoert ook bij de langste hoofdstukken, zal eerder het tegendeel bereiken bij de kinderen dan wat beoogd wordt. Zij zullen vaak in plaats van naar het begin naar het einde van het lezen aan tafel verlangen.

In dit verband is het misschien goed op te merken, dat dit gevaar ook dreigt van een andere kant. Het maken van dag-indelingen, het leven volgens een bepaald rooster enz. is weer meer in trek. Op zichzelf zal dit niet bezwaarlijk behoeven te zijn. Helaas wordt het echter veelal verbonden aan een methodistisch opdringen van de bekering. De zegen (?) van dit alles is dan menigmaal een hoogmoedig bekeerd mens, terwijl juist de ware bekering ootmoedige mensen maakt.

Ondanks deze bezwaren geloven we niet, dat daarom de opvoeding in dit opzicht overgelaten moet worden aan wat in spontane opwellingen eens gezegd wordt. Uit een afkeer van het „lijk” van de vormendienst, behoeven we niet het „spook” van de vormloosheid aan te prijzen. Als onze Heidelberger Catechismus het vijfde gebod verklaart, wordt er gesproken van de „goede leer” van de ouders. Die goede leer zal niet voorbij kunnen gaan aan de van God gegeven én geëiste middelen, maar zoeken om deze in trouw waar te nemen.

Het eerste dat daarbij naar voren komt, is het lezen van Gods Woord. In Gods huis heeft dat Woord de allesbeheersende plaats. In het gezin zeker niet minder. God Zelf spreekt immers in Zijn Woord. Voor dit onderwijs hebben we geen grote talenten nodig; al zouden we nog zo gebrekkig lezen, dan klinkt toch dat Woord. Een vader en moeder, die het lezen uit Gods Woord biddend beoefenen, geven daardoor te kennen: wij zijn niet in staat om dat onderwijs te geven, dat de Heere vraagt, maar Zijn Woord is een lamp voor de voet en een licht op het pad.

Zou er betere tijd gevonden kunnen worden dan aan het einde van de maaltijd om uit de Heilige Schrift te lezen? Juist bij de maaltijd is het gezin veelal verenigd. Zo kan er ook drie maal per dag gelezen worden. Het lijkt mij zeker nodig, dat ieder ernaar staat om dit te doen. Er zijn gezinnen, waarin het volstrekt

onmogelijk is 's morgens gezamenlijk te lezen. Dan kan het zo gebeuren, dat er aandacht aan besteed wordt de oudere kinderen vóór het naar bed toe gaan Gods Woord te laten beluisteren. Bij afwezigheid van de vader, die als hoofd van het gezin hier het eerste taak heeft, treedt de moeder in zijn plaats.

De praktijk is vaak anders. Eénmaal lezen per dag wordt door velen voldoende gevonden. Daarbij: tijd om te eten hebben we wel, maar ja, lezen.... En dan, even een kleine psalm. Laten we bedacht zijn op de verontschuldigen van het vlees. De duivel is listig en het natuurlijk hart wil wel mee. Als het Woord Gods weinig geopend wordt, moet de kennis van de geestelijke dingen wel gering worden. En het ergste is, dat het van God gegeven middel onthouden wordt.

Ook in het lezen van Gods Woord behoort wijsheid betracht te worden. Het kan zijn, dat er in een gezin trouw gelezen wordt en dat het toch niet anders is dan een punt achter de maaltijd. Als er zonder onderscheid maar een hoofdstuk gelezen wordt, of als het duidelijk zichtbaar is, dat het enkel sleur is. Het is voor de kinderen belangrijk, dat het in het lezen uitkomt of de ouders er iets van verstaan. Soms kan een enkele vraag aan de kinderen de ernst van het betreffende gedeelte laten spreken. Doet u het wel eens?

Een goede kinderbijbel kan als hulpmiddel voor de jongere kinderen gebruikt worden. Laat deze echter nooit de eigenlijke Schriftlezing verdringen. De wijze wete hier ook tijd

en wijze. Ook een goed dagboek kan hier zeker zijn diensten bewijzen. Hoevelen bewaren goede herinneringen aan Philpots „Korenaren uit de volle oogst”?

Van groot belang voor het onderwijs in het gezin is de lektuur, die buiten Gods Woord in huis is. Een zeer bedroevend verschijnsel doet zich hier voor. Trouw wordt Gods Woord gelezen en als na de maaltijd de rust is weergekeerd, houden de ouders zich bezig met lektuur, die lijnrecht staat tegenover het gelezene. Wij hebben geen behoefte aan een vastgestelde lijst van verboden boeken van de zijde der kerk, maar bovenvermelde kwaal is niet zeldzaam. Ziet toe, ouders, wat uw kinderen lezen en doet alle godonterende en zedenbedervende lektuur de deur uit. En laten we zelf oppassen niet het slechte voorbeeld te geven door alles maar te lezen en het slechtste blad in huis te houden terwille van het één of ander. De gifpot zet u toch niet op de onderste plank in uw kast? Daar kunnen de kinderen er bij. En waarom laat u dit gif zo gemakkelijk binnen het bereik van uw kinderen? Er is toch wel andere lektuur, die van betere dingen spreekt?

De band tussen Gods huis en eigen huis is in dit opzicht een zaak van grote waarde. Het is nodig, dat er in het gezin zelf over Gods Woord, zoals het door Gods dienstknechten gebracht is, gesproken wordt. Dit behoeft niet te gebeuren om te laten zien wat we er zelf van gehoord hebben. De eenvoudige van hart zal hier door een enkel woord de juiste snaar kunnen treffen. Ook het onderwijs op de catechisatie moet aansluiting thuis hebben. Weten of uw kinderen gaan en of ze de opgegeven vragen ook geleerd hebben. Het kan geen kwaad voor uzelf als ouders en het komt uw kinderen ten goede. In dit verband: beseffen we ook van hoe groot belang het is, wat voor onderwijs uw kinderen krijgen elke dag op school? Gij zult uw akker niet met tweeërlei zaad bezaaien. Er is niet altijd en overal de mogelijkheid om dat onderwijs te laten volgen, dat het meest overeenkomt met Gods Woord. Doch zeker is het, dat we dat niet gauw te veel zoeken.

We gaven maar enkele opmerkingen, die voor de praktijk dienstbaar kunnen zijn. Hierin zijn we lang niet volledig geweest; we weten het. Met opzet hebben we één zaak vergeten, omdat we daarover apart willen spreken, nl. het gebed. Zeker is het, dat de beoefening van de vreze des Heeren tot dit alles onmisbaar is. Kohlbrügge gaf eens een sprekend antwoord op de vraag: „Hoe zal men het aanleggen om de kinderen goed, dat is in de Heere, op te voeden?” nl. dit: „Als de ouders het aan God klagen, dat zij daartoe geen verstand hebben, en hun kinderen de Heere opdragen, dan gaat het als vanzelf....”

D. Slagboom

De Heere onze gerechtigheid

1.

Wij, die onder de nieuwe dag leven, weten dat de Heere alle beloften, die betrekking hebben op de komst van Christus, heerlijk heeft vervuld. Ook in de weg der historie heeft God bewezen een Waarmaker te zijn van Zijn Woord. Zijn trouw heeft Hij tegenover onze ontrouw bevestigd. Christus is gekomen in het vlees. De menselijke natuur heeft Hij aangenomen. In die natuur heeft Hij de zonden Zijns volks gedragen. Daarin heeft Hij de vloek Gods ondergaan. Zo heeft Hij een volkomen en altoosdurende gerechtigheid voor Zijn volk teweeg gebracht. Doch dat alles zal ons niet baten, als het ons door de Heilige Geest niet geleerd wordt. Wij zijn door de zonde diep ellendig geworden. Zodra wij in de wereld komen, liggen wij reeds onder de vloek Gods. In Adam verdoemelijk. Wanneer wij in de leer der waarheid zuiver onderwezen zijn, zo weten wij dat alles. In het voorwerpelijke kan ons zelfs geen nieuws meer geleerd worden. En toch nemen wij van nature dat alles slechts voor kennisgeving aan. Het pakt

ons niet. Het grijpt ons niet aan. Het laat ons van binnen koud. Bovendien kunnen wij niet eens goed verdragen, dat het volk Gods daarover met ons spreekt. Onze afkeer daartegen worden wij gewaar. Inwendig komen wij in verzet. Ook dat bedrukt niet. Wij gaan onder al die koude en kille gewaarwordingen op dat doolpad voort.

Wat is de mens toch diep ongelukkig geworden. Wat is hij toch zonder het te beseffen slachtoffer van zijn verkeerd koningschap. Want hij meent steeds, dat hij zichzelf wel leiden kan. En dat hij een metgezel heeft, die hem zoetjes leidt naar een eeuwig verderf, ziet hij niet. Daarom gelooft hij het ook niet.

Wat er dan nodig is? Dat zijn ogen geopend worden. Dat hij het nieuwe leven ontvangt. Dat hij dus van blind ziende, van doofhorende, en van dood levend gemaakt wordt. Er moet dus een almachtige daad Gods tot zaligheid aan des mensen hart plaats grijpen. Dat is het, onherborene, die dit leest of hoort lezen, wat jij nodig hebt. Maar dit geeft geen vrij-

heid om in onmacht daar achter te schuilen, terwijl gij in zorgeloosheid voortgaat. Ook daarin hebben wij afstand te doen van ons koningschap, door te buigen voor God en Hem te vragen, ja voortdurend te vragen, of Hij onze blinde zielsogen eens wil openen en ons wederbaren wil door Woord en Geest. Want daar zit bij ons de oorzaak onzer ellende, dat onze wil tegenover des Heeren wil staat, en wij daarom niet willen, dat Hij Koning over ons zij. Want het is vrije genade, als de Heere ons redt. Doch het is onze schuld, wanneer wij in onze verharding voortgaan. Wat wij niet kunnen door het niet te willen, dient ons uit te drijven tot de troon van Gods genade om geholpen te worden ter bekwaamere tijd.

Daarom, mijn medereiziger naar die ontzaglijke eeuwigheid, bedenkt toch, dat de Heere een Koning heeft gezalfd over Sion, de berg Zijner heiligheid. En van die Koning onderdaan te worden, is nodig tot ons eeuwig welzijn. Dat onderdaan-zijn wil zeggen: voor Hem onderdoen. Dus afhankelijk en onderworpen. Bid de Heere, dat Hij het u lere. Saulus van Tarsen heeft eens met Christus kennis gemaakt als een Koning, Die hem ter aarde velde. Een Koning, Die hem de wapenen ontnam, waarmee hij tegen des Konings onderdanen, mitsdien tegen de Koning Zelf streed. Toen dat plaats greep, wilde hij in eigen kracht onderdaan van Koning Jezus zijn. Doch ook die kracht werd spoedig verbroken. In de straat de Rechte kwam Saulus als een gans hulpeloze, rechtloze, voor die Koning terecht. Toen pas kon de Koning Zijn hogepriesterlijk werk aan hem kwijt. Toen is hij pas gewaar geworden wat Zijn naam wil zeggen: De Heere onze gerechtigheid. Vanaf dat ogenblik heeft hij de inhoud van die Naam gepredikt en beschreven in zijn brieven, tegenover de gerechtigheid des mensen in hun vals steunen op de heilige wet. Hij wilde van niets anders weten dan van Jezus Christus en Die gekruisigd.

En dit hebben al zijn mede-apostelen met hem gemeen. Ja, het ganse Woord Gods getuigt niet anders. Doch het wordt door Gods volk niet in één ogenblik geleerd. Het moet het leren in de weg van teleurstelling inzake het steunen op gestalten, ontmoetingen. De Heilige Geest breekt Zijn volk voortdurend af, wanneer het probeert zijn vertrouwen te stellen op datgene, wat in strijd is met de eer Gods en de verdienste van Christus.

Wijlen Ds. K. Groen

Uit: De Heilsbeloften.

Toepassing van preek over Jeremia 23 : 5 en 6.

Flitsen uit een bijbellezing

3.

Ezechiël 3 : 16-27 en hoofdstuk 4.

Ezechiël ontvangt een Goddelijke opdracht voor zijn prediking, voor zijn tekening en voor zijn vernedering.

Ik heb u tot een wachter gesteld over het huis Israëls, zo zult gij het woord uit Mijn mond horen, en hen van Mijntwege waarschuwen. Dat is de aanhef van de lastbrief. Hij moet niet zijn eigen woord spreken. Het gaat alles en alleen van de Heere uit. De prediker is alleen maar boodschapper.

Het adres waar de boodschap bezorgd moet worden, wordt tevens vermeld. Hij wordt tot tweërlei soort mensen gezonden, tot goddelozen en rechtvaardigen. De goddelozen worden eerst genoemd. Dat zijn mensen, die in de wereld leven, zonder God en zonder godsdienst, en dat zijn mensen in de kerk met een eigenwillige godsdienst, die zorgeloos voortleven, alle godsdienstplichten waarnemen zonder hartvernieuwende genade. Die moet hij waarschuwen in prediking en persoonlijk gesprek, met het doel hen in het leven te behouden. Nodigend met de lokstem van het Evangelie, aanhoudend, dringend, met priesterlijke bewogenheid, zodat het merkbaar is, het gaat die prediker ter harte, alsof het in zijn macht

is hen te brengen op het rechte pad. Want hij wordt er verantwoordelijk voor gesteld. Het zal van zijn hand geëist worden. Dat is ambtelijke opdracht voor een leraar, voor een ouderling, voor het ambt der gelovigen, niemand ontkomt hieraan. Wordt de goddeloze aldus vermaand, en hoort hij niet, komt hij niet tot bekering, dan ligt dat voor zijn rekening, het zal zijn oordeel verzwaren, maar gij hebt uw ziel bevrijd.

Maar ook de rechtvaardigen moeten vermaand. Wie zijn dat, die rechtvaardigen? God alleen kent het hart, daar kan Ezechiël niet over oordelen, dat wordt ook niet van hem gevraagd. Hij moet letten op de stand van hun leven, waar het in de vruchten naar buiten openbaar komt, die moeten vermaand tot dagelijkse zelfbeproeving, tot een volhardend gebedsleven, tot een aanklevend geloofsleven achter de Heere, in zelfverfoeiing en zelfverloochening om alzo het beeld van Christus al meer gelijkvormig te worden. Alsook rechtvaardigen, die op hun gerechtigheid vertrouwen, die misschien wel hun bekering vertellen, zoveel jaren geleden. Die leven uit een wettisch beginsel, maar hun levensopenbaring laat wel wat te wensen over. Paulus zegt: ik ben in twijfel over u. Die moeten vermaand, opdat zij hun gerechtigheid alleen in Christus zullen zoeken, en in de praktijk van het leven zonde hatende en heiligheid beminnende mensen zullen zijn.

De profeet zal op tegenstand stuiten, want ze zijn een wederspanning huis. Daarom moet hij zich tijdelijk van hen onttrekken. De Heere zal hem een zwijgende mond geven. Toch zal het onderwijs doorgaan, is het niet hoorbaar, dan zichtbaar. Ze krijgen aanschouwelijk onderwijs. De profeet moet een tekening gaan maken van de stad Jeruzalem. Dat wordt interessant voor de toeschouwers. Ze kennen de stad waar hun hart naar uitgaat en waar ze spoedig weer hopen terug te keren. Maar wat heeft dit alles nu te betekenen? Als de stad met straten en tempel op de tichelsteen is ontworpen, wordt rondom de stad een belegering getekend.

Voorts moest de profeet een ijzeren pan nemen en die stellen als een ijzeren muur tussen hem en die getekende stad. Zo wordt het naderend oordeel over Jeruzalem voorgesteld. In deze voorstelling is de profeet Gods vertegenwoordiger. God zal Zijn aangezicht voor dat volk verbergen. De toegang is door die ijzeren muur afgesloten. Hij zal tot hen niet meer spreken van boven het verzoendeksel. De gehele offerdienst zal een einde nemen. God had er geen welgevallen meer aan. Door op de prediking van het Evangelie vanuit de offerande van Christus geen recht gebruik te

maken, kon geen hoop verkregen worden op de eeuwige heerlijkheid, voorgesteld in de offermaaltijd van het spijsoffer. Door in de onbekeerlijkheid des harten voort te gaan, neemt God op Zijn tijd de genademiddelen weg. Het zij ons tot waarschuwing.

Het aanschouwelijk onderwijs gaat voort. De profeet komt wel in een weg van diepe vernedering. Hij moet nederliggen op zijn linkerzijde 390 dagen. Een dag voor elk jaar, dat het tienstammenrijk in de afgodendienst geleefd had. Het moet het volk duidelijk worden wat de oorzaak is, dat het oordeel over Jeruzalem en over het gehele land zal voltrokken worden. Allereerst wijst dit op de lankmoedigheid Gods. Al die jaren heeft Hij hen verdragen. Als dit voleindigd is, moet hij andermaal nederliggen op zijn rechterzijde voor het huis van Juda, veertig dagen, het getal der volkomenheid. De maat der ongerechtigheid was vol geworden.

In gehoorzaamheid onderwerpt de profeet zich aan deze Goddelijke opdracht. Dit is voor hem een lijdensweg geweest, maar vruchtbaar voor zijn geestelijk leven. Hij wordt één met de schuld van het volk, aanvaardt de straf. Het wijst heen op Hem, Die de schuld Zijns volks op Zich geladen heeft, en de straf gedragen.

Wij spreken over de toenemende ongerechtigheid, over het verval van de kerk. Wie komt op de plaats van Ezechiël, van Daniël, van Ezra? Spreekt er niet meer over, maar gaat

er onder gebukt, eigent de schuld, en aanvaardt de straf.

Het brood en het water in de dagen dat hij nederliggen zal, wordt hem met schaarsheid toegemeten en gewogen, voorstellende de hongersnood, die over de belegerde stad zal komen. Zij zullen het met verbaasdheid en met kommer eten en drinken. En dat brood moest in onreinheid worden gebakken. Zo is er altijd verband in de zonden, die bedreven zijn, en de straf, die er op volgt. Dat volk stond op alle reinigingsvoorschriften, maar diende de drekgoden. Hun uiterlijk vertoon scheen in de puntjes te zijn, maar hun godsdienst was walgelijk, en nu zullen zij hun brood met walging moeten eten. Dit alles moet de profeet voorbeeldig doormaken. Gods kind ontkomt niet aan het oordeel, zij zijn mede schuldig, al hebben zij die genoemde zonden met de daad niet bedreven. Maar als de schuldbrief wordt ondertekend, Gods oogmerk verstaan, en Zijn kastijdende liefde hen brengt in de vernedering en verootmoediging des harten, worden zij in staat gesteld vruchtbaar en volhardend te wandelen in de weg van heiligmaking, zonder welke niemand de Heere zien zal, met de belofte: Hij zal hen nimmer om doen komen in dure tijd en hongersnood.

Een kerkganger

Boekbespreking

KRUISGEZINDEN EN SEPARATISTEN door Dr. J. C. van der Does, tweede ongewijzigde druk, T. Wever, Franeker.

Dit is een boek van 170 blz., dat voornamelijk handelt over de Gereformeerde Gemeenten onder het kruis in hun wording en voortbestaan.

Duidelijk komt naar voren hoeveel strijd en verdeeldheid er toen in de kerk was. Het lijkt er op alsof er toen niets anders was dan dit. Dat is natuurlijk niet juist. De schrijver wijst daar terecht op in zijn: aanden lezer. Hij schrijft o.a.: Een werk als dit, hoe nodig het is, loopt gevaar, zeer verkeerde voorstellingen te wekken. Men zou de indruk kunnen krijgen, dat de geschiedenis dezer groepen een aanenschakeling van strijd is geweest. Die voorstelling is onjuist. De geschiedschrijver grijpt naar de feiten, die belangstelling wekken, afwijken van het gewone. Een huis kan jaren lang staan zonder dat het opvalt; maar als er een brand in heeft gewoed of als er een moord in is begaan, dan is het getekend. Bij Kruisgezinden en Separatisten werd elke zondag driemaal voor een belangstellende gemeente gepreikt, door de week dikwijls tweemaal per week; de leden hingen aan elkaar, zorgden voor elkaar, droegen in menig opzicht elkanders lasten en elkanders leed; men was blij met de blijden en bedroefd met de bedroefden. Daarvan, van al die grote, belangrijke arbeid, die duizenden tot zegen was, bevat dit boekje heel weinig, daarover kan men niet schrijven; ik vertrouw echter dat de ernstige lezer hier en daar wel een heenwijzing naar dit werk zal vinden.

Tot zover Dr. Van der Does. Hij is er in geslaagd de geschiedenis van die tijd te beschrijven, voorzover het Kruisgezinden en Separatisten betreft. Wij zouden graag meer gelezen hebben. De geschiedenis van de Kruisgemeenten heeft onze belangstelling. Ook onder onze lezers zijn er wellicht velen, die uit de Kruisgemeenten voortkomen, er nog toe behoren of er kontakten mee hebben. Er zijn bekende predikers geweest van wie we niets of alleen de naam horen. We noemen de dienaren Schotel, Van Brummen, H. M. van der Vegt, die nog onder ons voortleven.

Op blz. 148 lezen we: Met nadruk moet er de aandacht op gevestigd worden, dat door deze vereniging er feitelijk een einde gemaakt werd aan het bestaan, zowel van de Gemeenten onder het Kruis als der Christelijk Afgescheiden Gemeenten. Dat is niet juist. Er waren kruisgemeenten, die niet met de vereniging meegingen, o.a. Enkhuizen, waar toen Ds. Van den Broek stond en welke gemeente later door Ds. P. van der Heiden werd gediend.

Op blz. 155 handelt de schrijver over de vereniging van 1892 en schrijft dan: Een deel van de Christelijk Gereformeerden wilde met deze vereniging niet meegaan. Zij stichtten een afzonderlijke gemeenschap en noemden zich de zuivere voortzetting van de Christelijk Gereformeerde Kerk. Ook dat is niet juist. Verschillende gemeenten, o.a. Noordeloos, gingen niet met de vereniging mee en bleven wat zij waren.

In 1907 kwam er weer een vereniging tot stand. Ook daarna bleven er nog kruisgemeenten over. Enkhuizen b.v. bestaat nog tot vandaag aan de dag.

Nog enkele opmerkingen. Op blz. 44 wordt de gemeente Rouwen genoemd. Dit moet zijn Rouveen. Zie blz. 61. Op de blz. 107 en 108 wordt gesproken over Ds. Neutjes. Moet dit niet zijn Ds. Nentjes? Steeds heeft de schrijver het over de Christelijk Gereformeerde Kerk. Hier ontbreekt een e.

Ds. Jongeleen zegt in zijn werk: Hoofdzaken uit de geschiedenis der Gereformeerde Kerken in Nederland van 1795 tot heden, op blz. 73 in een noot, dat het foutief is, wat Dr. Van der Does schrijft, dat bij de vereniging in 1869 te Lisse Ds. Jac. Overduin stond. Volgens Jongeleen is deze daar eerst, en dan als oefenaar, in 1898 gekomen en er een jaar later als predikant bevestigd.

Hierbij willen we het laten. Met veel belangstelling hebben wij van dit werk kennisgenomen. Wie zich interesseert voor de geschiedenis van de kerk in de vorige eeuw moet zich dit boek aanschaffen. Een vervolg erop over de laatste halve eeuw is zeer welkom.

Het werk is uitgegeven in een linnen band met stofomslag en kost f 8,90.

B.